YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (viides jaosto)

28 päivänä toukokuuta 2004 *

Asiassa T-253/03,

Akzo Nobel Chemicals Ltd, kotipaikka Surrey (Yhdistynyt kuningaskunta), ja

Akcros Chemicals Ltd, kotipaikka Surrey, edustajinaan asianajajat C. Swaak ja M. Mollica,

kantajina,

joita tukevat

Council of the Bars and Law Societies of the European Union, kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajanaan J. Flynn, QC,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, kotipaikka Haag (Alankomaat), edustajanaan asianajaja O. Brouwer,

ja

European Company Lawyers Association (ECLA), kotipaikka Bryssel, edustajinaan asianajajat M. Dolmans ja K. Nordlander ja solicitor J. Temple-Lang,

väliintulijoina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Wainwright ja C. Ingen-Housz, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

joka koskee väliintulohakemusta, jossa **European Council on Legal Affairs** on pyytänyt päästä väliintulijaksi tukeakseen kantajien vaatimuksia tässä asiassa, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta vaaditaan kumoamaan 8.5.2003 tehty päätös K(2003) 1533 lopullinen, jossa on hylätty vaatimus asianajajien kanssa harjoitettavaa yhteydenpitoa suojaavan asianajosalaisuuden (legal professional privilege) soveltamisesta tiettyihin asiakirjoihin, jotka on takavarikoitu 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 14 artiklan 3 kohdan nojalla määrätyssä tarkastuksessa,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: puheenjohtaja P. Lindh sekä tuomarit R. García-Valdecasas ja J. D. Cooke,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Komissio on 30.1.2003 tehnyt 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 14 artiklan 3 kohdan perusteella päätöksen K(2003) 85/4, jossa se on määrännyt, että muun muassa Akzo Nobel Chemicals Ltd:n ja Akcros Chemicals Ltd:n (jäljempänä kantajat) sekä niiden tytäryhtiöiden on alistuttava tarkastukseen, jossa pyritään etsimään todisteita mahdollisista kilpailua rajoittavista menettelytavoista (jäljempänä 30.1.2003 tehty päätös). Komissio on 10.2.2003 tehnyt samoin asetuksen N:o 17 14 artiklan 3 kohdan perusteella päätöksen K(2003) 559/4 (jäljempänä 10.2.2003 tehty päätös), jolla muutetaan 30.1.2003 tehtyä päätöstä.

2 Edellä mainittujen päätösten perusteella tehtiin 12. ja 13.2.2003 paikan päällä suoritettavia tarkastuksia kantajien toimitiloissa, jotka sijaitsevat Ecclesissä, Manchesterissa (Yhdistynyt kuningaskunta). Tämän tarkastuksen kuluessa komission virkamiehet kopioivat huomattavan määrän asiakirjoja. Näiden toimenpiteiden aikana kantajien edustajat ilmoittivat komission virkamiehille, että asianajosalaisuus,

joka suojaa yhteydenpitoa asianajajiin, saattoi kattaa tietyt asiakirjat. Kun kyseisiä asiakirjoja tarkasteltiin, erimielisyyttä syntyi viidestä asiakirjasta, joita käsiteltiin kahdella eri tavalla. Komission virkamiehet eivät nimittäin pystyneet heti ratkaisemaan lopullisesti, kuuluiko kaksi asiakirjaa mahdollisesti suojan piiriin. Tämän vuoksi komission virkamiehet ottivat asiakirjoista kopiot ja laittoivat nämä sinetöityyn kirjekuoreen, jonka he ottivat mukaansa tarkastuksen päättyessä. Kolmen muun riidanalaisen asiakirjan osalta tarkastusta johtava komission virkamies katsoi, etteivät asiakirjat kuuluneet asianajosalaisuuden piiriin, joten hän otti niistä kopiot ja liitti ne muuhun asiakirja-aineistoon laittamatta niitä sinetöityyn kirjekuoreen.

3 Kantajat lähettivät 17.2.2003 komissiolle kirjeen, jossa ne esittivät selvityksen syistä, joiden vuoksi ne katsoivat, että asianajosalaisuus koski näitä viittä asiakirjaa. Komissio ilmoitti kantajille kirjeellä 1.4.2003, ettei se voinut kantajien 17.2.2003 lähettämässä kirjeessä esiin tuomien seikkojen perusteella katsoa, että asianajosalaisuus todella koski kyseessä olevia asiakirjoja. Komissio on tässä samassa kirjeessä kuitenkin ilmoittanut kantajille, että nämä voivat esittää huomautuksia näistä alustavista päätelmistä kahden viikon kuluessa, minkä jälkeen komissio tekee lopullisen päätöksen.

4 Kantajat ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 11.4.2003 jättämällään kannekirjelmällä nostaneet kanteen, jossa ne pääasiallisesti vaativat 10.2.2003 tehdyn komission päätöksen kumoamista ja tarvittaessa 30.1.2003 tehdyn päätöksen kumoamista; päätöksissä on velvoitettu nämä yhtiöt ja niiden tytäryhtiöt alistumaan kyseisiin tarkastuksiin (asia T-125/03, Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals v. komissio).

5 Komissio teki 8.5.2003 asetuksen N:o 17 14 artiklan 3 kohtaan perustuvan päätöksen K(2003) 1533 lopullinen (jäljempänä 8.5.2003 tehty päätös). Komissio on tämän päätöksen 1 artiklassa hylännyt kantajien pyynnön, että riidanalaiset asiakirjat

palautettaisiin niille ja että komissio vahvistaisi tuhonneensa kaikki hallussaan olevat kopiot näistä asiakirjoista. Komissio on 8.5.2003 tehdyn päätöksen 2 artiklassa lisäksi ilmoittanut aikovansa avata sinetöidyn kirjekuoren, jossa on kaksi näistä asiakirjoista.

6 Kantajat ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 4.7.2003 jättämällään kannekirjelmällä nostaneet EY 230 artiklan neljännen kohdan perusteella kanteen, jossa ne vaativat, että 8.5.2003 tehty päätös on kumottava.

7 Council of Bars and Law Societies of the European Union (Euroopan unionin asianajajayhteisöjen neuvosto; jäljempänä CCBE), Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten (Alankomaiden asianajajayhteisön hallitus; jäljempänä Alankomaiden asianajajayhteisö) ja European Company Lawyers Association (Euroopan yrityslakimiesten yhdistys; jäljempänä ECLA) tekivät 30.7., 7.8. ja 18.8.2003 kukin oman väliintulohakemuksensa, joissa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajien vaatimuksia. CCBE, Alankomaiden asianajajayhteisö ja ECLA hyväksyttiin väliintulijoiksi samalla, viidennen jaoston puheenjohtajan 4.11.2003 antamalla määräyksellä.

8 European Council on Legal Affairs, edustajinaan I. Forrester, QC, ja asianajaja J. Killick, teki 26.11.2003 omissa nimissään ja jäsentensä nimissä väliintulohakemuksen, jossa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajien vaatimuksia.

9 Väliintulohakemuksen tekijä toteaa väliintulohakemuksessaan, että tämän asian ratkaisu selvästi koskee sen etua, koska asian lopputulos vaikuttaa sen jäsenten jokapäiväiseen työhön. Väliintulohakemuksen tekijä toteaa erityisesti, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saa tässä asiassa tilaisuuden tarkastella uudelleen yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 155/79, AM & S vastaan komissio, 18.5.1982

antamassa tuomiossa (Kok. 1982, s. 1575, Kok. Ep. VI, s. 427) esiin tuotuja periaatteita ja etenkin pohtia uudelleen asianajajien kanssa harjoitettavaa yhteydenpitoa suojaavan asianajosalaisuuden ulottuvuutta samoin kuin tämän periaatteen noudattamisen turvaamiseksi tarvittavien asianmukaisten menettelyllisten takeiden ulottuvuutta. Väliintulohakemuksen tekijä huomauttaa, että näillä kysymyksillä on huomattava vaikutus muihin kuin Euroopan unionin maiden asianajajayhteisöihin kuuluvien yrityslakimiesten ja itsenäisten ammatinharjoittajien asemaan. Välitoimihakemuksen tekijä toteaa tältä osin, että se edustaa Euroopassa toimivien yrityslakimiesten etuja ja että sen tarkoituksena on puolustaa jäsentensä etuja.

10 Väliintulohakemus on annettu tiedoksi asianosaisille ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 116 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

11 Kantajat katsovat 18.12.2003 toimittamassaan asiakirjassa, että väliintulohakemuksen tekijä on osoittanut asian ratkaisun koskevan etuaan, ja ne pyytävät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta hyväksymään sen väliintulohakemuksen. Samana päivänä toimittamassaan erillisessä asiakirjassa kantajat pyytävät luottamuksellista käsittelyä välitoimihakemuksen tekijään nähden.

12 Komissio ei ole 9.12.2003 toimittamassaan asiakirjassa vastustanut väliintulohakemusta. Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoittaa välitoimihakemuksen tekijän korvaamaan oikeudenkäyntikulut, joita komissiolle on aiheutunut tämän välitoimihakemuksen osalta. Samana päivänä toimittamassaan erillisessä asiakirjassa komissio täsmentää, ettei se pyydä luottamuksellista käsittelyä välitoimihakemuksen tekijään nähden.

13 CCBE toteaa 7.1.2004 esittämissään huomautuksissa, että väliintulohakemuksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat, koska väliintulohakemuksen tekijä ei täytä sen enempää yksityisiä oikeussubjekteja koskevia edellytyksiä kuin edellytyksiä,

jotka koskevat etujärjestöjä, joiden tarkoituksena on jäsentensä etujen puolustaminen. CCBE katsoo, että väliintulohakemuksen tekijä on todellisuudessa yksittäisten henkilöiden ryhmä ja ettei sillä ole välitöntä ja aktuaalista intressiä asian ratkaisun osalta vaan että sen intressi koskee pelkästään käytettyjä perusteita. CCBE katsoo lopuksi, ettei asian ratkaisu voi vaikuttaa väliintulohakemuksen tekijän jäsenten asemaan.

14 Muut väliintulijat eivät ole vastustaneet väliintulohakemusta.

15 Viidennen jaoston puheenjohtaja on työjärjestyksen 116 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti siirtänyt välitoimihakemuksen jaoston käsiteltäväksi.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

16 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa, jota tämän perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla sovelletaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, määrätään, että oikeus olla väliintulijana ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa ei koske pelkästään jäsenvaltioita ja yhteisön toimielimiä vaan myös kaikkia muita, jotka osoittavat, että asian ratkaisu koskee heidän etuaan.

17 On ensinnäkin todettava, että väliintulohakemuksen tekijä on vailla oikeushenkilöllisyyttä oleva rekisteröimätön yhdistys, johon kuuluu Eurooppaan sijoittautuneiden suurten yhtiöiden palveluksessa olevia yrityslakimiehiä.

18 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tältä osin, että vaikka oikeushenkilöllisyyttä vailla olevat yksiköt voidaan hyväksyä väliintulijoiksi, niillä on kuitenkin oltava ne ominaisuudet, jotka ovat tällaisen oikeushenkilöllisyyden perusta eli niillä on etenkin oltava — vaikka vain rajoitettu — itsenäisyys ja vastuu (yhdistetyt asiat 41/73, 43/73–48/73, 50/73, 111/73, 113/73 ja 114/73, Générale sucrière ym. v. komissio, määräys 11.12.1973, Kok. 1973, s. 1465, 3 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että välitoimihakemuksen tekijä on muodostettu pelkästään sen perustajien epävirallisella päätöksellä, ettei sillä ole sääntöjä ja että se on vain foorumi tietojen ja käytännön kokemusten vaihdolle sekä tiettyjä sen jäsenistöä kiinnostavia näkökohtia koskeville keskusteluille.

19 Näin ollen on katsottava, ettei väliintulohakemuksen tekijällä ole niitä vähimmäisominaisuuksia, jotka ovat oikeushenkilöiden oikeushenkilöllisyyden perusta siten kuin edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Générale sucrière ym. vastaan komissio annetussa määräyksessä tarkoitetaan.

20 Joka tapauksessa on todettava, että väliintulohakemuksen tekijällä on 25 jäsentä, jotka edustavat samaa määrää yhtiöitä. Väliintulohakemuksen tekijän kunkin jäsenen tehtävänä on antaa Euroopan kilpailuoikeuden alaan kuuluvia ja muita oikeudellisia kysymyksiä koskevia lausuntoja työnantajanaan olevalle yhtiölle.

21 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan etujärjestöt, joiden tarkoituksena on puolustaa jäseniään, hyväksytään väliintulijoiksi asioissa, joissa on kyse niiden jäseniin vaikuttavista periaatteellisista kysymyksistä (yhdistetyt asiat C-151/97 P(I) ja C-157/97 P(I), National Power ja PowerGen, määräys 17.6.1997, Kok. 1997, s. I-3491, 66 kohta; asia C-151/98 P, Pharos v. komissio, määräys 28.9.1998, Kok. 1998, s.

I-5441, 6 kohta; asia T-13/99 R, Pfizer v. neuvosto, määräys 22.3.1999, 15 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia T-53/01 R, Poste Italiane v. komissio, määräys 28.5.2001, Kok. 2001, s. II-1479, 51 kohta). On erityisesti todettava, että järjestö voidaan hyväksyä väliintulijaksi, jos se edustaa huomattavaa määrää kyseisen alan toimijoita, jos sen tarkoituksiin kuuluu sen jäsenten etujen puolustaminen, jos asiassa voi nousta esiin kyseisen alan toimintaan vaikuttavia periaatteellisia kysymyksiä ja siis jos annettava tuomio voi vaikuttaa järjestön jäsenten etuihin huomattavasti (ks. vastaavasti asia T-87/92, Kruidvat v. komissio, määräys 8.12.1993, Kok. 1993, s. II-1375, 14 kohta; tällä määräyksellä hylättiin Yves Saint Laurent Parfums SA:n väliintulohakemus).

22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, ettei väliintulohakemuksen tekijä kuitenkaan ole etujärjestö, jonka tarkoituksena olisi puolustaa työsuhteessa olevien lakimiesten etuja edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetuin tavoin. Koska väliintulohakemuksen tekijällä on vain 25 jäsentä, yhdistyksen ei voida katsoa edustavan riittävän suurta määrää kyseisellä alalla toimivista henkilöistä. Koska väliintulohakemuksen tekijällä ei ole sääntöjä, on myös mahdoton tarkistaa, onko sen tarkoituksena todella huolehtia jäsentensä etujen puolustamisesta.

23 Väliintulohakemuksen tekijän jäsenten omien intressien mahdollisen olemassaolon osalta riittää, kun todetaan, ettei riidanalainen päätös koske heitä suoraan, koska se ei koske suoraan yhtiöitä, joiden edustajat ovat väliintulohakemuksen tekijän jäseniä. Väliintulohakemuksen tekijän jäsenillä ei näin ollen voi olla välitöntä ja aktuaalista intressiä sen osalta, miten sille nimenomaiselle toimelle, jonka kumoamista nyt esillä olevassa asiassa vaaditaan, käy, vaan heidän intressinsä koskee pelkästään käytettyjä perusteita (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat National Power ja PowerGen, määräyksen 53 kohta).

24 Edellä todettu huomioon ottaen on katsottava, ettei väliintulohakemuksen tekijä ole osoittanut, että asian ratkaisu koskee sen etua siten kuin yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetaan.

25 Tämän vuoksi väliintulohakemus hylätään.

Oikeudenkäyntikulut

26 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan oikeudenkäyntikuluja koskeva ratkaisu annetaan tuomiossa tai määräyksessä, jolla asian käsittely päätetään. Nyt annettavalla määräyksellä päätetään asian käsittely väliintulohakemuksen tekijän osalta, joten sen väliintulohakemukseen liittyvistä oikeudenkäyntikuluista on annettava ratkaisu.

27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska väliintulohakemuksen tekijä on hävinnyt asian, se on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan komission vaatimusten mukaisesti ne oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet tästä väliintulomenettelystä. Koska kantajat ja väliintulijat eivät ole esittäneet vaatimuksia tältä osin, ne vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(viides jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) **European Council on Legal Affairsin väliintulohakemus hylätään.**

2) **Lausunnon antaminen kantajien pyynnöstä, joka koskee luottamuksellista käsittelyä European Council on Legal Affairsiin nähden, raukeaa.**

3) **European Council on Legal Affairs velvoitetaan korvaamaan väliintulomenettelyyn liittyvät komission oikeudenkäyntikulut ja vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

4) **Kantajat ja niitä tukevat väliintulijat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan väliintuloa koskevan menettelyn osalta.**

Annettiin Luxemburgissa 28 päivänä toukokuuta 2004.

H. Jung

kirjaaja

P. Lindh

viidennen jaoston puheenjohtaja